

30.08.2017

OSALLISTAVAN SOSIAALITURVAN KOKEILUN JA NUORTEN OSALLISTUMISTULON MALLINTAMISEN OHJAUSRYHMÄ JA SILLE ASETETTAVAT ALARYHMÄT

Asettaminen

Sosiaali- ja terveysministeriö on tänään asettanut osallistavan sosiaaliturvan kokeilun ja nuorten osallistumistulon mallintamisen ohjausryhmän

Toimikausi

1.9.2017 - 31.3.2019

Tausta

Pääministeri Sipilän hallituksen kärkihankkeella ”Palvelut asiakaslähtöisiksi” pyritään vahvistamaan palvelujen asiakaslähtöisyyttä, asiakkaiden omatoimisuutta sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa sekä tarkoituksenmukaisen sosiaaliturvan toteutumista. Hallituksen kärkihankkeessa ”Nuorisotakuuta yhteisötakuun suuntaan” tavoitteena on tukea nuorten elämänhallintaa, opintopolkujen rakentumista ja työllistymistä. Hallitus päätti osana vuosien 2017 - 2019 toimintaa (Ratkaisujen Suomi: Puolivälin tarkistus, hallituksen toimintasuunnitelma vuosille 2017 - 2019; hallituksen julkaisusarja 5/2017) toteuttaa osana edellä mainittuja kärkihankkeita osallistavan sosiaaliturvan kokeilun sekä selvittää mahdollisuudet ottaa käyttöön ilman ammatillista tutkintoa oleville nuorille tarkoitettu tuki, nuorten osallistumistulo, professori Heikki Hiilamon esiselvityksen pohjalta.

Tavoitteet

Osallistavan sosiaaliturvan kokeiluissa luodaan aikuissosiaalityöhön uusi palvelukokonaisuus, jossa sosiaalityölle annetaan nykyistä enemmän välineitä tukea pitkään työttömänä olleita henkilöitä. Kokeilussa testataan, miten sosiaalityöhön integroitavat työvoimapalvelut ja kuntoutuspalvelut sekä sosiaalityön menetelmät kuten valtaistaminen, yhdyskuntatyö ja liikkuvat sosiaalityön palvelut edistävät vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden työ- ja toimintakykyä, osallisuutta ja työllistymistä. Kokeilussa keskiöön asettuu asiakkaana olevan henkilön kanssa tehtävä yhteistyö ja toimintakyvyn vahvistaminen sekä yhteiskunnallisella osallisuuspolulla etenemisen tukeminen ja aktivoiminen. Kokeilulla pyritään kartoittamaan ja poistamaan nykyisessä sosiaaliturvan tuki- ja palvelukokonaisuudessa olevia aukkoja, jotka lisäävät riskiä ihmisten syrjäytymiselle. Kokeilussa tutkitaan myös sitä, vähentääkö uusi palvelumalli viimesijaisten etuuksien käyttöä. Kokeilun tarkoituksena on tuottaa tietoa kuntouttavan työtoiminnan lainsäädännön uudistamista varten

Nuorten osallistumistulon mallintamisessa kartoitetaan toteuttamismuotoja professori Hiilamon esitykselle. Selvityshenkilön ehdotusten toteuttaminen merkitsisi isoa muutosta nykyiseen sosiaaliturvaan ja työvoimapalveluita koskevaan lainsäädäntöön. Esiselvitykseen sisältyi monelta osin kohtia, joiden katsottiin edellyttävän jatkoselvitystä ennen varsinaisen toteuttamismallin valintaa tai mahdollista käyttöön ottamista. Keskeisenä kysymyksenä ovat osallistumistulon perusrakenteen täsmentäminen, osallis-

tumistulon tasojen määrittämisen ja kannustamismekanismien selkeyttämisen kautta syntyvä arvio kannustinvaikutuksista, arvio uudistukseen liittyvän sosiaalihuollon palvelujärjestelmän laajentamisen ja etuusjärjestelmän muutoksen kokonaiskustannusvaikutuksista sekä osallistumistulon suhde perustuslain tarkoittamaan viimesijaiseen toimeentulon turvaan. Mallintamisen jälkeen on arvioitavissa, millä ehdoilla osallistumistuloa voitaisiin ottaa käyttöön.

Tehtävä

Ohjausryhmän tavoitteena on ohjata ja koordinoida osallistavan sosiaaliturvan kokeilua sekä osallistumistulon mallintamisen toteutumista.

Ohjausryhmä linjaa osallistavasta sosiaaliturvasta toteutettavan kokeilun tulosten pohjalta, mihin toimenpiteisiin tulisi ryhtyä sosiaalityön kehittämiseksi vastaamaan nykyistä paremmin vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden tarpeita työllistymisen, osallisuuden ja työ- ja toimintakyvyn lisäämiseksi. Kokeilu aloitetaan vuoden 2018 alussa.

Samoin ohjausryhmä arvioi nuorten osallistumistulon toteuttamiseksi rakentuvan mallin lainsäädäntö- ja kustannusvaikutukset sekä esittää näkemyksensä uudistuksen toteuttamismahdollisuuksista.

Ohjausryhmän on työssään huomioitava ja sovitettava yhteen hallituksen muut kärkihankkeet sekä hallituksen puolivälitarkistuksessa esille nostetut hankkeet, jotka liittyvät ohjausryhmän työlle asetettujen tavoitteiden toteutumiseen, kuten Eriarvoisuutta selvittävä hanke ja Sosiaaliturvan uudistamishanke.

Ohjausryhmän alaisuudessa toimii kaksi valmisteluryhmää, joista toinen valmistelee ja ohjaa osallistavan sosiaaliturvan kokeilun käytännön toteutusta ja toinen osallistumistulon mallintamistyötä.

Organisointi

Ohjausryhmä

Puheenjohtajat:

Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila, puheenjohtaja

Perhe ja peruspalveluministeri Annika Saarikko, varapuheenjohtaja

Jäsenet:

Ylijohtaja Outi Antila, sosiaali- ja terveysministeriö

Johtaja Kari Paaso, sosiaali- ja terveysministeriö

Budjettineuvos Outi Luoma-aho, valtiovarainministeriö

Johtaja Georg Henrik Wrede, opetus- ja kulttuuriministeriö

Työmarkkinaneuvos Kimmo Ruth, työ- ja elinkeinoministeriö

Johtaja Kari Ilmonen, sosiaali- ja terveysministeriö

Johtaja Liisa Siika-aho, sosiaali- ja terveysministeriö

Osallistavan sosiaaliturvan kokeilua valmisteleva ja toteutusta ohjaava alaryhmä

Puheenjohtaja

Johtaja Kari Ilmonen, sosiaali- ja terveysministeriö

Jäsenet:

Sosiaalineuvos Eveliina Pöyhönen, sosiaali- ja terveysministeriö

Neuvotteleva virkamies Elina Palola, sosiaali- ja terveysministeriö

Hallitussihteeri Pekka Paaermaa, sosiaali- ja terveysministeriö

Neuvotteleva virkamies Virpi Hiltunen, opetus- ja kulttuuriministeriö

Erityisasiantuntija Janne Savolainen, työ- ja elinkeinoministeriö

Muutosjohtaja Tomi Ståhl, Kansaneläkelaitos

Professori Kati Närhi, Jyväskylän yliopisto

Tutkimuspäällikkö Minna Kivipelto, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Kokeiluun osallistuvien kuntien edustajat (täydennetään kokeilukuntien valinnan jälkeen)

Osallistumistulon mallintamista valmisteleva alaryhmä

Puheenjohtaja

Johtaja Liisa Siika-aho, sosiaali- ja terveysministeriö

Jäsenet:

Neuvotteleva virkamies Susanna Grimm-Vikman, sosiaali- ja terveysministeriö

Neuvotteleva virkamies Elina Palola, sosiaali- ja terveysministeriö

Hallitussihteeri Pekka Paaermaa, sosiaali- ja terveysministeriö

Budjettineuvos Outi Luoma-aho, valtiovarainministeriö

Neuvotteleva virkamies Virpi Hiltunen, opetus- ja kulttuuriministeriö

Hallitussihteeri Timo Meling, työ- ja elinkeinoministeriö

Muutosjohtaja Tomi Ståhl, Kansaneläkelaitos

Tutkimusprofessori Pasi Moisio, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Kustannukset ja rahoitus

Ohjausryhmä ja alaryhmät työskentelevät virka-aikana ilman erillistä korvausta.

Ryhmien kustannukset maksetaan lapset ja nuoret -tulosryhmän toimintamenoista (5500802101).

Kansliapäällikkö

Päivi Sillanaukee

Hallitussihteeri

Susanna Rahkonen

JAKELU Päätöksessä mainitut

TIEDOKSI Sisäministeri Paula Risikko
Työ- ja elinkeinoministeri Jari Lindström
Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen
Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner
Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen
Erityisavustaja Niina Perälä
Erityisavustaja Kari Synberg
Erityisavustaja Hanna-Maija Kause
Erityisavustaja Riikka Pirkkalainen
Kansliapäällikkö Sillanaukee
Valtiovarainministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Työ- ja elinkeinoministeriö
Kansaneläkelaitos
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos
Jyväskylän yliopisto
STM osastot
STM kirjaamo
STM hankeikkuna

